

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
SECȚIUNEA B: LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ

Etapa locală – 16 februarie 2019

Secțiunea liceu – lector experimentat, nivelul 3 – clasele a IX-a și a X-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.**
- **În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.**
- **Timpul de lucru este de 3 ore.**

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

Subiectul I

35 de puncte

Am fost, adesea, întrebat de către cititori, de unde îmi procur cazurile, întâmplările și tipurile din modestele mele lucrări beletristice. Bineînțeles, din viață, am răspuns eu, de fiecare dată. Din viață, din viață, s-a insistat cu întrebarea, dar cum?

Ei, aici e aici. Toți cititorii de bună-credință vor dispuși să-și închipuie că, dis-dimineață și până noaptea târziu, bat străzile, alerg prin piețe, trenuri, avioane, cârciumi, instituții de tot felul, pentru a cunoaște oameni și întâmplări; cu alte cuvinte, pentru a mă întâlni cu viața. Nimic mai neadevărat, din păcate. Sunt un leneș fără pereche: mă scol pe la zece, citesc ziarele până pe la unșpe, când iau micul dejun, dau câteva telefoane fără importanță, după care trag un pușor de somn de o oră și jumătate. Mănânc de prânz pe la ora patru, după care fac o lectură lejeră și mai ațipesc un pic. Seara, dacă nu e nimic interesant la TV (și nu e), pierd vremea cu câte un amic care, la fel ca și mine, n-are ce face; jucăm o tablă, un șah, un șaizeci și șase, bem cafelețe etc. Seara, târziu, mâzgălesc o pagină-două, după care mă cuprinde un somn adânc și fără vise. Am citit și eu în diferite cărți, almanahuri și reviste despre unii scriitori devorați de patima scrisului, robi pe viață ai condeiului sau pixului, care se scoală la două noaptea și scriu câte douăsprezece ore în șir, până le dă sângele pe nas, și care, apoi, citesc și cercetează documente încă zece ore, rămânându-le timp și pentru o zbunguială cu un nepoțel buclat și blond în parcul de vizavi. Toată admirația mea, domnilor, le zic, dar eu nu sunt în

stare de așa ceva, pentru mine scrisul nu e decât o plăcere ca oricare alta, cum e țigara, cafeluța, plimbarea de seară sau pâinea prăjită. Dar să revenim la materialul de pe care-l folosesc în insignifiantele mele lucrări literare (fie proză, fie teatru). V-am spus că mi-e lene să ies din casă. Și, atunci, de unde îl iau? Inventez? Nici vorbă. Am găsit un sistem mult mai avantajos: cumpăr. De la cine? Oho! Am o sumedenie de furnizori. A fost suficient să-i dau administratorului de bloc suma de 50 de lei și o votcă mare pentru cazul blondei de la etajul doi (tipa divorța a treia oară pe motiv că soțul se gâdila atunci când ea râdea din te miri ce) pentru ca individul să-mi aducă la fiecare trei zile o întâmplare proaspătă și mustind de viață și haz. Administratorul i-a vândut pontul unui nepot care bătea cârciumile și care venea chiar cu câte două, trei cazuri și întâmplări pe zi (firește, contra cost). Acesta, la rândul lui, s-a destăinuit altor colegi și cunoscuți, astfel că, la ora actuală, dispun de subiecte pentru cel puțin cincizeci de schițe, povestiri, piese de teatru sau scenete. Au fost cazuri când am cedat confrăților aflați în impas întâmplări ce le-au servit la realizarea unor opere de pe urna cărora s-au ales cu o cantitate importantă de glorie și bani. Firește, la un preț avantajos pentru ei, uneori chiar și pe credit.

Recent, m-a vizitat un furnizor de cazuri oarecum ieșit din comun. Era un avocat pensionar care mi-a mărturisit cu sinceritate situația financiară precară în care se află.

- Ca pensionar – mi-a zis el, aprinzându-și o țigară „Carpați”, semn sigur al precarității situației sale materiale, primesc o pensie. Dar, la rândul meu, dau și eu o pensie.

- Alimentară?

- Firește. O clientă pe care am divorțat-o în două rânduri, escroacă notorie — m-a ademenit într-o seară la ea acasă, m-a servit cu niște alcool amestecat cu tranchilizante, eu am adormit pe canapea, iar ea m-a dezbrăcat și m-a dus în dormitor. Dimineața, a venit femeia de serviciu să-i aducă laptele, aceasta m-a văzut în timp ce mă duceam spre baie ținându-mă de pereți și așa mai departe. Am pierdut procesul, deși m-au apărat cei mai pricepuți și distinși colegi și deși diferența de vârstă dintre mine și reclamantă era zdrobitoare: ea douăzeci și nouă de ani, eu șaizeci și nouă.

- Și cu ce pot să-ți fiu eu dumitale de ajutor?

- Nu dumneata trebuie să mă ajuți pe mine, ci invers.

- Adică?

- Dumneata cum ești categorisit, la ora actuală, ca scriitor? Excelent, bun sau mediocr?

- Ultima oară, un oarecare critic m-a numit „cunoscutul umorist”.

- „Cunoscutul”?! Cam puțin. Vrei să te fac „notabil”?

- Cum adică „notabil”?

- Adică, pe viitor, să se spună despre dumneata că ești un scriitor notabil. Te-ar avantaja?

- Da, zic, după circa trei clipe de gândire, cred că m-ar avantaja. Asta ar însemna ca întreaga critică literară să ia, vrând-nevrând, notă, de mine.

- Exact. Fii atent, am să-ți dau niște subiecte extraordinare, cu care ai să le rupi gura la toți. Toate, deși smulse din viață, sunt unicate. Trei sute bucata.

Suma era cam aspră. I-am zis că, până acum, găsisem la cincizeci de lei cu ghiotura. Uneori, chiar și cu douăzeci și cinci.

- Dumneata nu înțelegi că ce-ți dau eu sunt unicate?! a strigat avocatul pensionar, nervos. O să-i umilești pe toți confrății, toți se vor zgâria pe obraji de invidie.

- Bine, zic, dă-mi primul subiect, de probă.

- Banii! ordonă, el, întinzând mâna.

- Păi așa, pe neve?!

- Dacă-ți convine. Nu lucrez decât cu plata anticipat. Nu risc să-mi răcesc gura de pomană.

Am scos trei bancnote de câte o sută și i le-am dat. Le țineam pentru un cadou de ziua nevestei. O să-i dau doar un pupic dulce după ureche, să zică mersi.

- Ascult.

- Cazul pe care ți-l spun s-a judecat acum o săptămână la tribunalul sectorului șapte, a ținut trei zile și-a făcut sala întreagă să plângă în hohote. El, douăzeci și unu de ani, măcelar, ea, nouăsprezece, picoliță. Copilăriseră împreună, erau vecini, părinții la fel, au hotărât să se logodească, apoi să se căsătorească, nunta urmând să aibă loc de lăsata secului. Într-o zi, tatăl fetei își lasă mașina (un „Mercedes” pe motorină) în fața casei, n-o duce în garaj (era grăbit) și, când iese afară, ca să plece din nou în oraș, după treburi, găsește câinele vecinului, adică al familiei băiatului, urinând pe una din roțile mașinii. Tipul îi dă câinelui un șut în burtă, câinele începe să chelălăie, iese la poartă stăpânul lui și întreabă: „Ce-ai avut, mă, cu câinele meu, de ce dăduși în el?” „Păi, zice, de-aia, că urinează pe mașina mea, și n-am dat un sfert de milion pe ea ca să mi-o spurce javra ta”, după care, din una-alta, au trecut la înjurături de mamă, la palme și la pumni, de a trebuit să-i despartă alți vecini, care s-au și mirat: „Ce naiba, mă, din ce vă luarăți?”

Bineînțeles, logodna a fost ruptă, iar nunta anulată. Copiilor, însă, continuând să se iubească, prea puțin le-a păsat lor de cearta părintească, îi dorea în cot, au băgat actele și s-au dus la Ofițerul Stării Civile să facă formalitățile pe ascuns. Numai că, cei doi părinți au aflat, au venit la Primărie, le-au rupt tinerilor actul în bucățele, le-au aplicat câteva palme și sictiruri, după care au început să se ocărască între ei, fiecare promițându-i celuilalt să-l dea în judecată, ceea ce s-a și întâmplat. Între timp, tinerii ce-au făcut? Băiatul nu i-a zis nimic fetei, s-a dus la el la măcelărie, a luat cuțitul cu care tranșa carnea și și l-a înfipt în inimă. Ea, având un sumbru presentiment, a fugit să-l caute și, găsindu-l mort, a înghițit verde de Paris (avea sticluța cu ea, în poșetă). Peste trei zile i-au înmormântat în același sicriu. O tragedie groaznică.

- Într-adevăr, am exclamat eu, înmărmurit de uimire și oroare. Crâncenă chestie!

Și, în aceeași seară, am scris o povestire cu subiectul respectiv, pe care o prestigioasă revistă semiculturată a și publicat-o imediat. În zilele următoare am primit multe telefoane de felicitare de la cunoscuți.

- Dom-le, e autentică? mă întrebau.

-Da, dom-le, le răspundeam, autentică sută la sută.

- Bravo! E grozavă!

Peste câteva zile, avocatul pensionar a venit din nou cu un subiect trăsnet, tot unicat, tot rupt din viață: un tânăr ofițer de infanterie, venit mai devreme de la manevre, în urma unei sesizări, își acuză soția de infidelitate, aceasta nu are argumente convingătoare întru apărarea sa, drept pentru care el o strânge de gât. Trei sute, plata pe loc. Peste alte câteva zile, alt subiect: doi frați gemeni, marinari, pierduți unul de altul de când erau mici, eșuează fiecare cu vasul lui în Pacific, se salvează pe o insulă pustie, aici își dau seama că sunt frați, lacrimi de bucurie etc. Două sute cincizeci de lei și un kil de mălai superior. Alt subiect-bombă: un vânzător de Aprozar adună ban cu ban din mica lui lefșoară și cumpără trei apartamente, pe care le dă ca zestre celor trei fete. Când ajunge la bătrânețe, vrea să tragă la una din fete, ca să aibă adăpost și îngrijire, dar aceasta nu-l primește. „Tată, nu te supăra, dar soțul nu suportă persoană străină în casă, îi place să umble în pielea goală în orice sezon, n-am ce-i face”.

Se duce la a doua – la fel: „Dragă tată, nu te supăra, dar am deja pe soacră-mea la mine, mi-e suficient”. La a treia – la fel. După care, bătrânul moare, degerat, într-un parc public. Același preț.

Toate subiectele mi s-au potrivit mănușă, transcriindu-le pe hârtie cu mare plăcere și măiestrie artistică. Dar nu mică mi-a fost mirarea citind, apoi, într-o revistă săptămânală specializată în urmărirea vigilentă a activității literare, o notă care se intitula: „Un plagiator notoriu” și în care se demonstra că subiectele ultimelor mele povestiri erau furate, fără rușine, după unele piese ale cunoscutului dramaturg englez Shakespeare. A doua zi, l-am așteptat pe avocatul pensionar cu un picior de scaun în mână, hotărât să-i sparg capul.

- Nenorocitele și escrocule, am urlat, din scriitor notoriu m-ai făcut plagiator notoriu! Pretindeai că toate cazurile sunt unicate, în timp ce dumneata le furai din Shakespeare! Secătură!

- Dom-le, mi-a zis el, fii calm. Toate cazurile sunt autentice, reale și unicate. Vino cu mine la tribunal, ca să te convingi. Vino, te rog.

M-am dus la tribunal, unde ne-a primit chiar greșierul șef. Acesta, binevoitor, mi-a pus în brațe un vraf de dosare pe care le-am răsfoit timp de opt ore. Într-adevăr, cazurile respective figurau acolo, negru pe alb, așa cum mi le povestise avocatul; și chestia cu măcelarul și picolița, și chestia cu infanteristul, și cea cu frații, și cea cu bătrânul rămas pe drumuri. Furnizorul meu lucrase cinstit, m-a obligat să-i cer scuze pentru insultă. Drept pentru care, venind, seara, spre casă, m-am întrebat, profund nedumerit: e posibil, oare, ca și eu, și Shakespeare, să avem aceeași sursă de inspirație?

(Ion Băieșu, *Furnizorul de cazuri*)

A. (4 puncte: 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Pentru personajul narator, scrisul reprezintă:
 - a. un mod de viață;
 - b. o necesitate;
 - c. o plăcere ca oricare alta;

- d. o posibilitate de a înțelege viața.
2. Cât costă un subiect obișnuit?
 - a. 250 de lei;
 - b. 50 de lei;
 - c. 200 de lei;
 - d. 300 de lei.
 3. Ce meserie are tatăl care le cumpără apartament celor trei fiice?
 - a. avocat pensionar;
 - b. vânzător la Aprozar;
 - c. măcelar;
 - d. ofițer de infanterie.
 4. Ce devine personajul narator?
 - a. un scriitor notabil;
 - b. un scriitor excelent;
 - c. un plagiator notoriu;
 - d. un cunoscut umorist.

B. (4 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare idee plasată corect):

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei principale ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

1. Viața personajului narator se schimbă odată cu apariția avocatului pensionar.
2. Personajul narator este acuzat de plagiat.
3. Personajul narator se declară leneș.
4. Doi frați gemeni marinari eșuează în Pacific.
5. Tatăl picoliței avea un Mercedes.
6. Personajul narator primește subiecte de la cei din jur.
7. Tatăl celor trei fete moare într-un parc public.
8. Personajul narator merge la tribunal.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

1. Precizează motivul pentru care avocatul pensionar cere 300 de lei.
2. Explică, în cel mult 6 rânduri, de ce personajul narator se consideră leneș.
3. Explică, în cel mult 6 rânduri, de ce personajul narator este acuzat de plagiat.
4. Precizează de ce personajul narator merge la tribunal.

D. (15 puncte)

Redactează un text de 150-300 de cuvinte în care, pornind de la afirmația „e posibil, oare, ca și eu, și Shakespeare, să avem aceeași sursă de inspirație?”, să-ți exprimi opinia privind importanța surselor de inspirație în creația unui scriitor. În redactarea textului vei avea în vedere evidențierea a două elemente prezente în text, care să îți susțină opinia.

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Plagiatul reprezintă însușirea ideilor, a metodelor, procedurilor, tehnologiilor, rezultatelor sau a textelor unei alte persoane, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, prezentându-le drept creație proprie.

Autorul real poate fi o persoană, o organizație, sau poate include mai multe persoane sau organizații, inclusiv o comunitate de contribuitori - precum Wikipedia. Indiferent de tipul autorului real și de forma de publicare (anonimă, sub pseudonim sau sub numele real), preluarea creației acestuia fără specificarea corectă a sursei reprezintă plagiat. De asemenea, plagiatul este distinct de încălcarea drepturilor morale ale autorului sau de încălcarea drepturilor de autor. De exemplu, susținerea publică a unei lucrări de diplomă cumpărate de la o firmă specializată în redactarea lucrărilor de diplomă reprezintă plagiat - deși nu încalcă niciun fel de drept de autor sau de proprietate intelectuală.

În zilele noastre, plagiatul este accentuat de Internet și de ușurința de a prelua online lucrări de doctorat, de cercetare, articole, idei, imagini. Plagiatul bazat pe texte din rețea este denumit în prezent plagiat online.

Aș putea continua mult și bine cu etimologia, diferențele dintre SUA și România, ce sînt detectoarele de plagiat etc. din articolul din *Wikipedia* dedicat problemei. Aș face exact ca elevii români, precum o parte dintre studenți, profesori, persoane publice, de la miniștri la procurori sau

uneori magnați ai resurselor naturale și ai lumii media. Ultimele luni au adus pe prima pagină fraudă intelectuală. Din păcate, ea nu se limitează doar la domenii precum drept sau informatică, ea este stafia care bântuie (și) România. Dar această metaforă e tocită și nu ne ajută cu nimic. Mai interesant este faptul că în România există din 2004 o lege privind buna conduită în cercetarea științifică, toate universitățile au coduri etice, au existat o cercetare și un proiect de cod cerute de Ministerul Educației în urmă cu mai mulți ani (cercetare coordonată de Mihaela Miroiu), diverse campanii împotriva plagiatului inițiate de societatea civilă (în frunte cu Societatea Academică din România). Cu alte cuvinte, la nivelul instituțiilor educației și cercetării problema a fost investigată și evaluată, recunoscută drept una fundamentală vremurilor noastre.

Fenomenul plagiatului are trei efecte. Primul, și cel mai dureros, se răsfrânge asupra celor care își fac studiile preuniversitare: copiind de zor din *Wikipedia*, elevii nu vor învăța niciodată să mai scrie un text, să descrie o situație sau să realizeze o comparație. Să-l numim efectul plagiatului asupra capacității de comunicare. Al doilea efect vizează mediul universitar - încrederea în lumea academică românească, și așa fragilă, scade vertiginos. Universitățile au devenit, din locurile în care lupta pentru *cunoaștere* se ducea zi și noapte, mari hambare de fotocopiere și duplicare la infinit a *informației*. În acest context al neîncrederii, acei studenți, profesori și cercetători onești ar vrea să stingă lumina și să plece acasă.

Ultimul efect ar trebui să fie asupra legăturii dintre statutul social și dorința de a deține titluri universitare; această alianță perversă dintre lumea politică și titlurile universitare trebuie oprită. Ea nu face ravagii doar pe pământul pe care și Caragiale a fost acuzat de plagiat, ci pretutindeni. Numai că în acel pretutindeni cei dovediți se retrag.

(Constantin Vică, *Plagiat din Wikipedia*, în *Dilemateca*, anul VII, nr. 73, iunie 2012)

A. (16 puncte: 4 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, raportându-te la textul citat:

1. Explică sensul expresiei „fraudă intelectuală” în text.
2. Precizează care sunt cele trei efecte ale plagiatului menționate în text.
3. Explică ce înseamnă plagiatul online, așa cum reiese din textul dat.
4. Prezintă, în cel mult 6 rânduri, semnificația secvenței: „Universitățile au devenit, din locurile în care lupta pentru *cunoaștere* se ducea zi și noapte, mari hambare de fotocopiere și duplicare la infinit a *informației*”.

B. (14 puncte)

Care este opinia ta despre plagiat?

Redactează un text de cel mult 20 de rânduri în care să-ți motivezi răspunsul.

Subiectul al III-lea

35 de puncte

(35 de puncte: 5 puncte pentru cerințele 1-3; 20 de puncte pentru cerința 4)

Privește cu atenție imaginea de mai jos, apoi răspunde la următoarele cerințe:

1. Precizează scopul pentru care a fost elaborat afișul.
2. Menționează rolul dungii roșii din imagine .
3. Explică rolul săgeții din imagine.
4. Redactează un eseu liber, de maximum 20 de rânduri, în care să evidențiezi relația dintre mesajul verbal și mesajul vizual.

Sursa: <https://baabel.ro/2015/09/un-caz-de-plagiat-starpit-in-fasa/andrea-plagiat-300x200/>

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
SECȚIUNEA B: LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ

Etapa locală – 16 februarie 2019

Secțiunea liceu – lector experimentat, nivelul 4 – clasele a XI-a și a XII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele, și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

POVESTAȘUL

de Mario Vargas Llosa

Saul Zuratas avea o pată vineție, de culoarea vinului oțetit, care îi acoperea în întregime partea dreaptă a feței, iar părul lui roșcat și zbârlit era ca firele unei perii de frecat pe jos. Pata nu ocolea nici urechea, buzele sau nasul, unde erupția provenea și de la o tumefiere a venelor. Saul era cel mai urât băiat din lume, dar simpatic și foarte bun la suflet. N-am mai cunoscut pe nimeni care, de la bun început, să-mi facă o asemenea impresie de om deschis, fără ascunzișuri, degajat și blând, n-am mai cunoscut vreodată pe cineva care să dea dovadă de atâta simplitate și de atâta suflet în orice împrejurare. L-am cunoscut în timpul examenelor de admitere la Universitate și am devenit apoi prieteni destul de apropiați — în măsura în care poți fi prieten cu un arhangel —, mai ales în primii doi ani, când am urmat amândoi cursurile Facultății de Litere. În ziua în care ne-am cunoscut m-a pus în gardă, prăpădindu-se de râs și arătându-mi pata de pe obraz:

— Mi se zice Mascarita*, prietene. Fac pariu că nu înțelegi de ce.

Cu această poreclă îl strigam și noi, cei de la Universitatea San Marcos.

Se născuse la Talara și li se adresa tuturor cu „prietene”, în fiecare frază pe care o rostea se strecurau cuvinte și expresii argotice, până și discuțiile intime pe care le aveam cu el căpătau o nuanță hazlie. Problema lui, spunea, era că taică-său câștigase prea mulți bani cu magazinul din Talara, atât de mulți că într-o bună zi se hotărâse să se mute la Lima. Iar de când veniseră în Capitală, bătrânului i se năzărise cu iudaismul. Din câte își aducea aminte Saul, în portul acela din departamentul Piura tată-su nu se arătase prea credincios. Îl vedea uneori citind Biblia, desigur, dar niciodată nu-și propusese să-i vâre în cap lui Mascarita că aparține altei rase și altei religii decât ceilalți băieți. În schimb, aici, la Lima, se schimbase. Ce chestie! Să-l apuce gărgăunii tocmai la bătrânețe! Sau mai

bine zis, nu gărgăunii, ci religia lui Avraam și Moise. Ptiu! Noi eram norocoși că suntem catolici. Religia catolică era simplă ca bună ziua, o slujbuliță de o jumătate de oră duminica și niște comuniuni în prima vineri a fiecărei luni, care treceau cât ai clipi din ochi. El, în schimb, trebuia să se îngroape sâmbătă de sâmbătă în sinagogă, ceasuri întregi, stăpânindu-se să nu caște și prefăcându-se interesat de predicile rabinului — din care nu înțelegea o iotă —, ca să nu-și dezamăgească tatăl, care, totuși, e un om bătrîn și cumsecade. Dacă Mascarita i-ar fi spus că de multă vreme încetase să mai creadă în Dumnezeu și că, ce mai, chestia asta cu poporul ales căruia îi aparținea el îl lăsa rece, pe bietul don Salomon l-ar fi apucat leșinul.

Nu mult după ce-l cunoscusem pe Saul, într-o duminică am făcut cunoștință și cu don Salomon. Fiul mă invitase la prânz. Stăteau într-o casă din cartierul Brena, în spatele colegiului „La Salle”, pe o stradă care pornea din bulevardul Arica. Era o locuință umilă, plină de mobile vechi și cu un papagal vorbitor, cu nume kafkian, care repeta întruna porecla lui Saul: „Mascarita! Mascarita!” Tatăl și fiul locuiau singuri, doar cu o servitoare care venise cu ei din Talara și care, în afară că le gătea, îl mai ajuta pe don Salomon în băcănia pe care o deschisese la Lima. „Aia, prietene, aia cu firmă metalică și cu o stea în șase colțuri pe ea. Îi zice «Steaua», după steaua lui David, îți dai seama?”

Am fost foarte impresionat de afecțiunea și de atenția cu care Mascarita îl răsfața pe tată-său, un bătrîn cu umerii plecați, neras, care își târa picioarele deformate de monturi într-o pereche de galoși ce semănau cu niște coturni* romani. Vorbea spaniola cu un puternic accent rusesc sau polonez, cu toate că, după cum mi-a spus chiar el, trăia de peste douăzeci de ani în Peru. Avea un aer viclean și simpatic: „Când eram copil, voiam să mă fac trapezist la circ, dar până la urmă viața a scos din mine un amărât de negustor, ca să vezi ce decepție”. Saul era singurul lui copil? Da, singurul. Dar mama lui Mascarita? Murise la doi ani după ce se mutaseră la Lima. Domnule, ce păcat, judecând după fotografia asta mamă-ta trebuie să fi fost foarte tânără, nu-i așa, Saul? Da, era tânără. Sigur, pe de o parte normal că-l duruse moartea ei, dar pe de altă parte se gândea că poate pentru ea a fost mai bine așa. Pentru că sărmana suferea mult la Lima. Mi-a făcut semn să mă apropiu și a coborât glasul (precauție inutilă, deoarece pe don Salomon îl lăsasem dormind adânc într-un balansoar din sufragerie, iar noi stăteam de vorbă în camera lui), ca să-mi spună:

— Mama era o creolă din Talara pe care bătrînul a luat-o aproape imediat după ce a venit aici ca refugiat. Se pare c-a trăit cu ea așa, fără să se însoare, până m-am născut eu. De-abia atunci s-au căsătorit. Îți dai seama ce-nseamnă pentru un evreu să se însoare cu o creștină, cu una căreia printre noi i se zice *goie*? Nu, nu poți să-ți dai seama.

Acolo, în Talara, acest lucru n-a avut nici un fel de însemnătate, pentru că cele două familii de evrei din partea locului erau pe jumătate topite în societatea locală. Dar când s-au instalat la Lima, mama lui Saul a avut numeroase probleme. Tânjea după satul natal, după căldura și cerul fără nori, după soarele care strălucea tot anul, îi era dor de rudele și de prietenele ei. Pe de altă parte, comunitatea evreiască din Lima n-a acceptat-o niciodată, cu toate că ea, ca să-i facă plăcere lui don Salomon, trecuse la iudaism și învățase cu rabinul tot ce trebuia ca să respecte întocmai riturile convertirii. De fapt — și Saul mi-a făcut ștregărește cu ochiul — comunitatea n-o accepta nu atât pentru că era o *goie*, cât pentru că era o creolă din Talara, o femeie simplă, lipsită de educație, care de-abia știa să citească. [...]

Îmi spunea toate astea fără nici o urmă de obidă sau de dramatism, cu o acceptare firească a ceva ce, după cât se părea, n-ar fi putut să se întâmple altfel. „Eu și bătrâna ne aveam ca frații. Și ea se plictisea de moarte la sinagogă și, ca sâmbăta sfântă să treacă mai repede, noi doi, fără ca don Salomon să observe, ne jucam de la distanță. Ea se așeza în primul rând de la galerie, iar eu jos, cu bărbații. Dădeam din mâini în același timp și uneori ne apuca un răs de băgam groaza în credincioși. Se curățase în câteva săptămîni, din cauza unui cancer fulgerător. De la moartea ei, parcă se prăbușise cerul peste don Salomon.

— Bătrînul ăsta, pe care l-ai văzut făcându-și siesta, era până acum câțiva ani un bărbat voinic, energic și cu dragoste de viață. Moartea bătrînei l-a dărâmat.

Saul intrase la Universitatea San Marcos să urmeze Dreptul numai ca să-i facă lui don Salomon pe plac. Dacă ar fi fost după el, mai degrabă l-ar fi ajutat la „Steaua”, care îi dădea multă bătaie de cap lui tată-său și îi cerea un efort prea mare pentru vârsta lui. Însă don Salomon a fost categoric. Saul nu va trece niciodată în spatele tejghelei. Saul nu va servi clienții. Saul nu va fi un negustor, ca el.

— Dar de ce, tată? Ți-e teamă să nu bag groaza în clienți cu fața asta a mea? — îmi povestea toate astea printre hohote de râs. — Adevărul este că acum, după ce a reușit să pună ceva bănuți deoparte, don Salomon vrea ca familia să devină importantă. Mă și vede purtând numele de Zuratas în diplomație sau în parlament. Să le ia dracu'!

Să facă celebru numele familiei exercitând o profesiune liberală era ceva care nu-l prea ispăsea pe Saul. Ce-l interesa în viață? Desigur, pe atunci încă nu-și dădea bine seama. A descoperit ce-l interesează de-abia mai târziu, [...] pe când eu și Saul eram studenți în anul III.

Pe atunci descoperise, cu siguranță, ce îl interesează în viață. Nu deodată, nici cu siguranța căpătată mai târziu, însă, în orice caz, extraordinarul mecanism intrase deja în funcțiune și, încetul cu încetul, împingându-l într-o zi încolo, în alta dincolo, trasa labirintul în care Mascarita avea să intre ca să numai iasă niciodată. În 1956 urma în același timp și Etnologia și Dreptul și fusese de mai multe ori în junglă. Să fi simțit oare încă de pe atunci acea fascinație, să fi fost oare încă de pe atunci vrăjit de oamenii pădurii și de natura neîmblânzită, de culturile primitive, minuscule, risipite pe coastele împădurite ale munților și pe câmpiile Amazoniei? Să fi ars deja în el focul solidar care se aprinsese misterios în cele mai tainice colțuri ale personalității lui pentru acești compatrioți ai noștri care trăiau acolo din timpuri imemorabile, hăituiți și umiliți, printre râurile largi și leneșe, cu mici acoperitori peste sex și cu tatuaje, adorând spiritul copacului, al șarpelui, al norilor și al fulgerului? Da, toate acestea începuseră încă de pe atunci. Am înțeles acest lucru în urma unui incident petrecut la biliard, care a avut loc la vreo doi sau trei ani după ce ne-am cunoscut.

Ne duceam uneori, între două cursuri, să facem câte o partidă într-o sală prăpădită, care era și cârciumă, undeva pe strada Azangaro. Umblând prin oraș cu Saul, puteai constata cât de incomodă îi era viața din pricina obrăzniciei și a răutății oamenilor. Întorceau capul sau se proțăpeau în fața lui, ca să-l vadă mai bine, și deschideau larg ochii, fără a-și ascunde uimirea sau repulsia produse de chipul lui, și nu rare erau cazurile când i se spuneau tot felul de nerozii, mai ales de către copii. Dar se pare că pe el toate astea nu-l deranjau; întotdeauna reacționa la impertinențe cu câte o vorbă de haz. Incidentul, la intrarea în sala de biliard, n-a fost stârnit de el, ci de mine, care n-am nimic de arhanghel. Bețivul stătea la tejghea. Cum ne-a văzut, s-a îndreptat spre noi clătănându-se și s-a postat în fața lui Saul, cu mâinile în șolduri.

— Ptiu, drace! Ce monstru! Ia spune, de la ce grădină zoologică ai șters-o?

— Cum din care, prietene, dacă singura e aia din Barranco? i-a răspuns Măscărită. Dacă dai o fugă până acolo, o să-mi găsești cușca goală.

Și a încercat să treacă mai departe. Dar bețivul a întins mâinile spre el, împingându-l cu degetele, cum fac copiii când îi înjuri de mamă.

— Tu n-ai ce căuta aici, monstrule. Devenise brusc furios: Cu fața asta, n-ar trebui să ieși pe stradă, că sperii lumea.

— Păi, dacă n-am alta, ce vrei? i-a zâmbit Saul. Lasă-ne să trecem și nu ne mai plictisi.

Atunci, eu mi-am pierdut răbdarea. L-am luat pe bețivan de reverele hainei și am început să-l zgâlțâi. Cineva a încercat să dea cu pumnul în mine, lumea a început să se îmbulzească, ce mai, a ieșit un asemenea tâmbălău, că eu și cu Mascarita a trebuit să ne luăm tâlpășița fără să mai fi jucat obișnuita noastră partidă.

A doua zi am primit de la el un dar, însoțit de câteva rânduri. Era un mic os alb, în formă de romb, pe care erau gravate niște figuri geometrice de culoare cărămizie, bătând spre ocră. Figurile reprezentau două labirinturi paralele, alcătuite din bare de diferite mărimi, făcute la distanță egală, dar cele mici se adăposteau parcă sub cele mari. În bilețelul lui, vesel și enigmatic, îmi scrisese cam așa:

Prietene,

*S v e d e m d a c a c e s t o s m a g i c d o a n o t l u u l a n d u - v f e a c s c u m v a u
î n c i e r r i l e c u b e i v i i n e a j a u d o p r a o s i t i Q u , s r u d p a e r s e l d a i e , m i d u e i
primitive, cu o i n s c r i p i e s i m b o l d i e M o A e n f a o n s a l u i l i i t t e u , a t i g r u t u i d r p a c e s t a i - a u n u i
dictat-o unui v r j i t o r , - a u l n m p e r u i e d t i e m j d u e n g l a d i n e A l e t o s i P n i b c o h l a i . z e
v â r t e j u r i d e a p e f a n d u a u i d s u i e s t e a r p u n c o l a c i m a i p o l u e s , c e l a
o r d i n e a c a r e g u v e r n l e a s z c l u p m e i a n . s b C l e a l c f e a s a n e l i e , e s t r i s s b a t e j i n u m a i
p o t s u s i n e - h u m e r a e a N u a c i d e i d i o v i n a t i a n t s o a r s e m d e z i a n s t t e f g e*

original din care ne-au scos, cu suflarea lor, Tasurinchii, zeu Kichinê Huarî-i, zeu a a, prietene? Prin urâtatea mea, împraiina mea. Înde omrăic e încfauz, i î i
Cu bine, Saul.

I-am cerut să-mi mai povestească despre tunet, despre tigru, despre liniile răsucite, despre Tasurinchii și Kientibakori și m-a ținut o întreagă după-amiază acasă la el, în Brena, vorbindu-mi cu însuflețire despre credințele și obiceiurile unui trib împrăștiat prin jungla din Cusco și din Madre de Dios.

Eu stăteam întins pe patul lui, iar el se așezase pe un sipet, cu papagalul pe umăr. Pasărea îl ciupea de părul roșcat și-l întrerupea adesea, strigând strident și autoritar: „Mascarita!” „Stai cuminte, Gregor Samsa!” îl liniștea el.

Desenele de pe uneltele și de pe veșmintele lor, tatuajele de pe chipuri și de pe trupuri nu erau întâmplătoare, nici ornamentale, prietene. Ele reprezentau o scriere cifrată, care conținea numele secret al fiecărui ins și formule sacre care apărau obiectele de stricăciune și de vrăjile ce ar putea trece de la obiecte la stăpânii lor. Desenele erau dictate de o divinitate bărboasă și zgomotoasă, Morenanchiite, zeul tunetului, care, de pe culmea unui deal, pe timp de furtună, îi comunica mesajul unui tigru. Acesta îl transmitea vraciului sau șamanului în timpul unei „beții” cu niște vrejuri halucinogene din care se făceau fierturile ce se beau la toate ceremoniile indigenilor. Vrăjitorul din Alto Picha — „un înțelept, de fapt, dar îi zic vrăjitor ca să mă înțelegi mai bine” — îi dezvăluise filozofia care îngăduise tribului să supraviețuiască până în prezent. Pentru ei, lucrul cel mai important era seninătatea. Să nu se înece niciodată într-un pahar cu apă, nici în timpul unei inundații. Orice impuls pasional trebuie dominat, deoarece între spiritul omului și cele ale naturii există o corespondență fatidică și orice tulburare violentă din om declanșează o catastrofă în natură.

— O criză de nervi a unui individ poate provoca revărsarea unui fluviu, iar o crimă, pârjolirea satului de un trăsnet. Poate că accidentul de mașină de azi-dimineață de pe bulevardul Arequipa s-a produs din cauza pumnului pe care i l-ai dat bețivanului de ieri. Nu te mustră conștiința?

Am rămas uimit văzând cât de multe știa despre acel trib. Dar și mai uimit am fost când mi-am dat seama de simpatia care se revărsa din acele cunoștințe. Vorbea despre indieni, despre obiceiurile și despre miturile lor, despre peisajele și zeii lor cu respectul admirativ cu care eu mă refeream la Sartre, Malraux și Faulkner, autorii mei preferați din acel an. Nici măcar despre Kafka, pe care îl admira mult, nu l-am auzit vorbind vreodată cu atâta emoție în glas.

Ar fi trebuit să bănuiesc încă de pe atunci că Saul n-avea să devină avocat și că interesul lui pentru indienii din Amazonia era mai mult decât „etnologic”. Nu era un interes profesional, tehnic, ci mult mai intim, ceva greu de precizat. Era cu siguranță ceva mai degrabă emoțional decât rațional, un act de iubire care depășea în intensitate curiozitatea intelectuală sau apetitul pentru aventură, care părea să se ascundă în vocația multora dintre colegii lui de la secția de etnologie. Atitudinea lui Saul față de noua lui profesie, devoțiunea pe care o arăta față de lumea Amazoniei ne-au făcut pe noi, prietenii și colegii lui, în discuțiile pe care le purtam în curtea Facultății de Litere a Universității San Marcos, să emitem tot felul de ipoteze.

Să fi aflat don Salomon că Saul studia etnologia, sau îl credea absorbit cu totul de studierea legilor? Adevărul este că, deși Mascarita mai era încă înscris la Facultatea de Drept, neglija cu totul cursurile. Exceptându-l pe Kafka și îndeosebi *Metamorfoza* lui, pe care o recitise de nenumărate ori, încât ajunsese aproape s-o știe pe de rost, toate lecturile lui erau acum numai din domeniul antropologiei. Îmi aduc aminte de consternarea lui când a constatat cât de puțin se scrisese despre triburi și de nemulțumirea că nu putea consulta o bibliografie risipită prin reviste și extrase care nu așteptau întotdeauna și la Biblioteca Națională sau la Universitatea San Marcos. [...].

Traducere din spaniolă de Coman Lupu

*Mascarita – mască (în limba spaniolă)

* *e q v* — încălțăminte cu talpă groasă de lemn purtată în Antichitate de nobili sau de actori pe scenă.

Etnologie – 1. Știință care studiază societățile umane în ansamblul manifestărilor lor lingvistice, folclorice, religioase, politice și economice, precum și istoria acestor manifestări

A. (4 puncte: 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Pe don Salomon l-ar fi apucat leșinul dacă ar fi aflat că fiul său:

- a. a renunțat să urmeze Facultatea de Drept;
- b. a încetat să mai creadă în Dumnezeu;
- c. a început să studieze Etnologia;
- d. va deveni negustor;

2. Naratorul îl va cunoaște pe don Salomon:

- a. într-o duminică;
- b. într-o după-amiază;
- c. într-o sâmbătă;
- d. într-o joi.

3. Saul Zuratas a descoperit ce-l interesează să facă în viitor:

- a. când era student în anul II;
- b. după moartea mamei sale;
- c. după incidentul de la cârciumă;
- d. când era student în anul III;

4. Naratorul susține că viața lui Saul era incomodă:

- a. pentru că studia în paralel Dreptul și Etnologia;
- b. deoarece mama sa murise;
- c. din cauza obrăzniciei și răutății oamenilor;
- d. pentru că locuiau doar cu o servitoare cere venise cu ei din Talara.

B. (4 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Naratorul este invitat la un prânz, ocazie cu care îl va cunoaște pe don Salomon, tatăl lui Saul.
- 2. Saul îi vorbește invitatului despre dorința tatălui său ca el să devină avocat.
- 3. Pasiunea lui Saul pentru etnologie crește în defavoarea altor domenii (drept, literatură).
- 4. Naratorul în cunoaște pe Saul Zuratas în timpul examenelor de admitere la Universitate.
- 5. Saul Zuratas îi trimite un mic dar și o scrisoare naratorului.
- 6. Naratorul va afla povestea mamei lui Saul.
- 7. Schimbul de replici din cârciumă dintre Saul și un bețiv degenerează datorită intervenției naratorului.
- 8. Saul Zuratas îi povestește naratorului despre credințele și obiceiurile unui trib.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

- 1. Precizează motivul pentru care Saul Zuratas a intrat la Universitatea din San Marcos să urmeze Dreptul.
- 2. Menționează trei trăsături morale ale lui Saul Zuratas.
- 3. Explică, în cel mult 6 rânduri, motivul pentru care Saul Zurats îi trimite darul și scrisoare naratorului.
- 4. În text există următoarea secvență referitoare la filosofia care îngăduise unui trib să supraviețuiască până în prezent:

„Pentru ei, lucrul cel mai important era seninătatea. Să nu se înece niciodată într-un pahar cu apă, nici în timpul unei inundații. Orice impuls pasional trebuie dominat, deoarece între spiritul omului și cele ale naturii există o corespondență fatidică și orice tulburare violentă din om declanșează o catastrofă în natură.”

Prezintă, în cel mult 10 rânduri, semnificația acestei secvenței.

D. (15 puncte)

Pentru ora de consiliere și orientare școlară tu și colegii tăi ați avut de citit fragmentul din *P o v e s t e* *Dezbaterile* îndreptă înspre problema rolului pe care îl are familia în alegerea profesiei unui tânăr. Unui coleg i se pare că Saul

își sfidează tatăl cu alegerile sale, că este superficial, imatur și nu înțelege de ce „Să facă celebru numele familiei exercitând o profesiune liberală era ceva care nu-l prea ispitea pe Saul.”

Redactează un text de cel mult 30 de rânduri care să reprezinte răspunsul tău la afirmațiile colegului. În redactarea textului vei avea în vedere formularea a două argumente care să-ți susțină punctul de vedere.

Topul celor mai bune 5 romane publicate în 2018

de Monica Andronescu

La început de an 2019, declarat Anul Cărții în România, vă propunem un top al celor mai bune apariții editoriale ale anului trecut, din zona ficțiune. Ziarul Metropolis a realizat un top al celor mai bune cinci romane publicate în 2018 în România.

1. „Zuleiha deschide ochii” de Guzel Iahina, Humanitas Fiction

Romanul de debut al scriitoarei Guzel Iahina a fost una dintre revelațiile de pe piața editorială a anului trecut. La aproape 40 de ani, Guzel Iahina se hotărăște să scrie un roman, pornind de a poveștile bunicii ei, care a trăit drama deportării în Siberia, când avea doar 7 ani. O învățătoare tătară, care a petrecut pe Angara 16 ani, în fond toată copilăria și tinerețea, bunica a fost cea care i-a hrănit imaginația lui Guzel Iahina, care s-a hotărât într-o zi să realizeze un scenariu. Iar scenariul s-a transformat în acest extraordinar prim roman, extrem de cinematografic, într-adevăr, care reconstruiește traseul unei femei. O femeie matură, o femeie care la momentul când începe povestea ei are 30 de ani, o femeie care va descoperi viața și se va descoperi pe ea însăși pe acest traseu al calvarului, în lagărul din Siberia înghețată. [...]

2. „Trezirea leilor” de Ayelet Gundar-Goshen, Editura Nemira

Ayelet Gundar-Goshen a studiat psihologia la Universitatea din Tel-Aviv și a lucrat ca jurnalistă, apoi a studiat cinematografia și a început să scrie scenarii. Și nu par deloc întâmplătoare toate aceste preocupări atunci când îi citești cărțile. „Trezirea leilor” are reale calități cinematografice, este scris pe alocuri cu verva stilului jurnalistic și trădează acel gen de observare a realității pe care jurnalismul de calitate îl are, iar studiul psihologiei îi permite să construiască unele dintre cele mai interesante și puternice personaje din literatura israeliană și din literatura lumii din ultimele decenii, realizând reale studii psihologice în acest al doilea roman.

„Trezirea leilor” s-a născut, așa cum povestea într-un interviu, dintr-o întâmplare personală. În timpul unei călătorii în India a întâlnit un israelian care a dat cu mașina peste un indian și nu s-a oprit... „Trezirea leilor” se deschide cu un episod similar. Un israelian, medic neurochirurg, se plimbă noaptea, după o zi grea la spital, cu jeepul prin deșert și lovește un eritreean refugiat. În jur nu e nimeni, iar el alege să fugă de la locul accidentului. „Când e vorba de cineva care arată altfel decât tine și ești sigur că nu te-a văzut nimeni – mi-am dorit ca fiecare cititor să se pună în această situație și să se întrebe dacă e sigur că el nu ar fi făcut la fel”. Ei bine, de aici pornește una dintre cele mai puternice și mai bine scrise povești din literatura contemporană. [...]

3. „Ultima poveste” de Julian Barnes, Editura Nemira

Julian Barnes este probabil unul dintre scriitorii cei mai la modă ai momentului, cu o unicitate, pe care i-o recunosc și criticii literari, și cititorii de plăcere, este „cameleonul literaturii engleze”, cum inspirat l-a numit un cititor profesionist. De la începutul carierei și până acum, a scris mult, însă nu și-a creat un stil, ci mai multe, astfel încât literatura sa nu este ușor de încadrat în vreo categorie. A încercat romanul de atmosferă, la ficțiunea autobiografică, thrillere pe care le-a semnat cu pseudonimul Dan Kavanagh, eseuri scilicite despre Franța și francezi, roman cu o puternică dimensiune memorialistică. Cam tot în materie de proză. După o copilărie cât se poate de banală, potrivit propriilor sale mărturisiri, au urmat studiile la City of London School și la Magdalen College, Oxford. Tânărul timid, care avea oroare să vorbească în public, s-a adâncit în lumea „de hârtie”, angajându-se ca lexicograf și lucrând trei ani pentru Oxford English Dictionary. Apoi a fost, pe rând, cronicar literar la revistele New Statesman și New Review, precum și recenzent pentru mai multe posturi de televiziune. [...]

4. „Scara lui Iakov” de Ludmila Ulițkaia, Humanitas Fiction

„Au existat mai multe persoane care m-au influențat”, îi povestea Ludmila Ulițkaia jurnalistei Ana-Maria Onisei, într-un interviu, acum aproape doi ani, când a vizitat România. „Iată trei dintre ele: străbunicul – mi-l amintesc foarte bine –, bunicul – care este și eroul celei mai recente cărți pe care am scris-o, *Scara lui Iakov* – și bunica. Mi-au dat o educație de școală veche, adică adevărata educație, cea care a fost înainte de comunism. (...) Puterea sovietică ne-a învățat două lucruri: frica și tăcerea. Or, oamenii din vechea generație nu funcționau astfel. În plus, sunt și o fire foarte curioasă, îmi place să învăț lucruri noi, să cercetez de una singură. Literatura care mă interesează cel mai mult este literatura de popularizare științifică. E fascinant, în fiecare zi se descoperă câte ceva nou. Ține, cred, până la urmă și de formația mea de bază – biolog.” Sunt câteva cuvinte în care scriitoarea Ludmila Ulițkaia,

privind un București care i se părea trist și cenușiu, se descria pe sine. Pe bunicul ei, cel căruia îi este dedicată această „Scara lui Iakov”, publicată la Humanitas Fiction în traducerea Gabrielei Russo, Ludmila Ulițkaia l-a văzut o singură dată în viață... înainte de a fi deportat, așa cum povestea în același interviu. „Da, l-am văzut acea singură dată. Aveam vreo 11 sau 12 ani. Bunicul a fost închis într-unul dintre cele mai cumplite lagăre politice, cu un regim foarte strict. Era lipsit de anumite drepturi civile și apoi a fost deportat. Pentru a călători prin Rusia, bunicul avea nevoie de un permis special. L-am văzut când a trecut prin Moscova în drumul dinspre lagăr spre locul de deportare. Nu-mi amintesc ce am vorbit cu el. Însă mi-a rămas în minte felul în care arăta. Bunicul era un om foarte îngrijit, atent cu sine însuși, și mereu purta mustața perfect tăiată. Și atunci era curat și îmbrăcat frumos. Aveam să aflu mai târziu, din scrisorile pe care le-am citit cu multă atenție și pe care le-am folosit pentru documentarea cărții „Scara lui Iakov” că bunicul era o persoană bine organizată și aprecia frumosul. Și tot din scrisori am aflat că înainte de a veni spre Moscova pentru a se duce spre locul de deportare, a stat mai întâi și și-a cusut singur un costum. Atât de demn era.” Din această amintire și din scrisorile bunicului s-a născut acest volum, publicat în Rusia în 2015 și tradus de atunci în zeci de țări. Romanul este un fel de saga de familie, care oscilează între două universuri, între două lumi. [...]

5. „Cineva cu care să fugi de-acasă” de David Grossman, Editura Polirom

Romanul lui David Grossman, „Cineva cu care să fugi de-acasă”, e un roman publicat în anul 2000, care a cunoscut între timp o ecranizare, e un roman despre viața subterană a Ierusalimului. David Grossman, care a câștigat pentru acest roman Sapir Prize, nu-și pierduse încă la momentul la care scria acest roman, fiul, în războiul împotriva căruia el a continuat să militeze, vorbind despre frica permanentă în care trăiesc și despre teribila spaimă care se lasă ca un abur greu de câte ori se naște un copil în Israel, pentru că imediat se face socoteala în câți ani va trebui să intre în armată... Despre moartea fiului său și despre povara suferinței avea să vorbească în „Până la capătul pământului”. „Cineva cu care să fugi de-acasă” e într-adevăr un roman foarte cinematografic. E povestea unor adolescenți care ajung să se cunoască într-o poveste stranie, în care se dezvăluie tot felul de locuri și de personaje ciudate. Din nou avem de-a face cu un fel de thriller și, din nou, povestea merită savurată pe de-a-ntregul. Aici, David Grossman creează un univers subteran într-un Ierusalim al artiștilor de stradă și al drogurilor, în care tinerii evadează de-acasă și intră în lumi paralele. [...]

<https://www.ziarulmetropolis.ro/topul-celor-mai-bune-5-romane-publicate>

A. (16 puncte – se vor acorda câte 4 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, prin valorificarea textului citat:

1. Indică numele unui roman cu reale calități cinematografice.
2. Menționează care sunt persoanele care au influențat-o Ludmila Ulițkaia pe în scrierea a romanului și numele traducătorului cărții sale.
3. Precizează titlul cărții și numele autorului care este în viziunea Monicăi Andronescu „cameleonul literaturii engleze”.
4. Explică, în cel mult 10 rânduri, care este scopul comunicării în textul dat.

B. (14 puncte)

Pe care dintre cele șapte cărți ți-ai dori să o citești? Redactează un text de cel mult 20 de rânduri în care să-ți motivezi opțiunea.

Subiectul al III-lea

35 de puncte

(35 de puncte: 10 puncte pentru cerința 1; 5 puncte pentru cerința 2; 20 de puncte pentru cerința 3)

Privește cu atenție imaginea de mai jos, apoi răspunde la următoarele cerințe:

1. Explică raportul de opoziție *m i e mare* din titlul cărții.
2. Explică semnificația dungilor verticale din imagine .
3. Redactează un eseu liber, de maximum 30 de rânduri, în care să evidențiezi relația dintre mesajul verbal și mesajul vizual.

Mică istorie a unui secol mare

Coordonator
Monica Onojescu

ARTHUR